

Narodil se právě před 105 lety – 30. ledna 1905. Za války bojoval proti nacismu, přesto se ho komunisté snažili obvinít ze spolupráce s gestapem. Na jeho obhajobu vystoupil v Londýně lord Vansittart: „Vladimír Krajina se choval za války jako vlastenec a ilegální bojovník. Nežádám, aby se věřilo jen mým slovům – sám K. H. Frank, jeden z nejsurovějších Němců, popsal Krajinu jako nejstatečnějšího muže v Československu.“ Pak vypočítal, co tajné vysílačky, které na začátku okupace řídil Krajina, do Londýna odvysílaly. V něčem lord Henry přeháněl, ale v zásadě měl pravdu.

Nejstatečnější muž v Československu

Botanik docent Krajina patřil k vedení Politického ústředí, což byla jedna z protiněmeckých odbojových skupin, která spravovala vysílačku Sparta I, jejíž pomocí se udržoval styk s prezidentem Edvardem Benešem v Londýně. Když po úspěšném atentátu na protektora Heydricha zahájili nacisté tvrdé represe proti odbojářům, z jejich vedoucích unikl pouze Krajina. Od léta 1942 se skrýval v Českém ráji, navázal kontakt se shozenými parashutisty z Anglie, v zimě opět vysílal zprávy do Londýna. Po velkém pátrání gestapo Krajinu zadrželo 3. února 1943 – tři dny po jeho osmatřicátých narozeninách. Zatčený se pokusil o sebevraždu, ale ta se nezdařila. Jako čelného představitele nekomunistického odboje ho německý státní ministr K. H. Frank považoval za svého osobního vězně a poslal ho do Terezína. Začátkem května 1945, kdy se německá říše hroutila, s ním dokonce počítal jako s předsedou příští československé vlády. Avšak takovou kandidaturu vězeň odmítl.

Po válce se Krajina vrátil k vědecké práci, byl jmenován profesorem. Ale mnohem více času věnoval své politické funkci – byl generálním tajemníkem národně socialistické strany, hlavního oponenta komunistů. Ti se snažili své politické protivníky kompromitovat. Nejednou k tomu používali lži a podvodů. Štábní kapitán Bedřich Pokorný v dubnu 1946 tvrdil, že „domácí odboj s výjimkou komunistické strany pracoval vlastně pod dohledem a řízením gestapa“. Jak ukazují historické dokumenty – bylo to spíš opačně. Od gestapáků, kteří sloužili v Terezíně, se komunističtí vyšetřovatelé snažili získat výpověď, že Krajina zradil. Chtěli ho postavit před Národní soud. Nakonec se hra provalila, zvláštní komise Krajinu očistila a Pokorného museli z funkce přednosta zpravodajského odboru ministerstva vnitra vyhodit.

V roce 1947 se pokusili komunisté zlikvidovat Krajinu jinak. Poslali mu balíček s pekelným strojem, který měl při vybalování vybuchnout. Stejnou zásilku obdrželi i ministři Petr Zenkl, Prokop Drtina a Jan Masaryk. Naštěstí jeden legionář, který dostal zmíněnou zásilku do ruky, usoudil, že je nebezpečná, a všechny varoval. Vyšetřování atentátu zmařil puč v únoru 1948. Komunisté Krajinu zatklí, ale po intervenci prezidenta Beneše u ministerského předsedy Klementa Gottwalda zase propustili. Bylo ale jasné, že ho co nejdříve pošlou za mříže znovu. Proto stejně jako řada nekomunistických politiků uprchl na západ.

Ani tam ho ovšem nenechali na pokoji. Sovětská tisková agentura TASS přišla s obviněním, že za války spolupracoval s gestapem. Krajina se s pracovníky TASS soudil, ale prohrál.

Zastal se ho Brit, který ho ani neznal

V Británii platí zvykové právo a obhájce upozornil exulanta na sto let starý, trochu obdobný případ. Krajina se odvolal ke Sněmovně lordů. Tam lord Vansittart vysvětlil Krajinovu činnost za okupace i jeho peripetie po osvobození. Tento britský politik se ho zastal, člověk, který o něm dříve ani neslyšel. V exilu se stal Krajina místopředsedou vrcholného orgánu Rady svobodného Československa. Přesídlil do Vancouveru, kde se opět věnoval botanice.

Profesor Krajina převzal v roce 1990 od prezidenta Václava Havla Řád bílého lva I. třídy. Tři roky nato zemřel ve Vancouveru. Urna s jeho popelem je uložena na Vyšehradě. ■